

Miljøtilladelse

§ 16 b stk. 1 miljøtilladelse af

hestehold på

Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev

Meddelt den 3. november 2020

af

Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse kan læses i kapitel A, vilkårene i kapitel B, de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning, i kapitel C og kommunens vurderinger på baggrund af ansøgers beskrivelse i kapitel D. Bilagene ses i kapitel E.

Lunding Nørregaard I/S søger om at overgå til stipladsmodellen og udvidelse af produktionsareal til hestebokse i eksisterende bygninger på Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev. Der er tale om en udvidelse fra 199 m² til 360 m² fordelt på 30 hestebokse. Foruden hestebokse indrettes bygningen med kontor, foderrum, sadelrum og opbevaringsplads. Der etableres en mødding på 14 m².

Ejendommen har en § 70 godkendelse fra 5. januar 2018 til 19 heste (199,25 m² produktionsareal). Der har tidligere været kvæg på ejendommen, men dette dyrehold ophørte i 2006. Dermed er tidligere tilladelser til kvæg faldet bort.

Ejendommen har landzonetilladelser til tilbygning, ridebane og ridehal.

- Landzonetilladelse fra 4. februar 2019 til depottilbygning på 12x12 m til et eksisterende opbevaringsrum. Depottilbygningen skulle have været anvendt til rideudstyr mv. men er ved meddelelse af denne tilladelse ikke blevet etableret.
- Landzonetilladelse fra 5. december 2018 med vilkår til ridebane på 1.200 m² (20x60 m).
- Landzonetilladelse fra 20. december 2017 til ridehal på 1.500 m².

Ammoniakemissionen er på 210 kg NH₃-N. Da det er under 3.500 kg, skal miljøtilladelsen være en § 16 b stk. 1. Da ammoniakemissionen desuden er under 750 kg, er der ikke krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission.

Med lovgivningen fra 2017 ændres miljøgodkendelser og miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året (dyreenheder = DE) til at være baseret på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler og driftsformen.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	32703429
Husdyrbrugets navn	Lunding Nørregaard I/S
Beliggenhedsadresse	Lunding Møllevej 15
Postnummer	6100
By	Haderslev

Ansøger

Ansøgningsnavn	Lunding Nørregaard I/S
Ansøgningsadresse	Lunding Møllevej 15
Ansøgningspostnummer	6100
Ansøgningsby	Haderslev
Ansøgningstelefon	61717226
Ansøgnings-e-mail	bakkendressage@gmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	SLF
Konsulentnavn	Birgitte Madsen
Konsulentadresse	Billundvej 3
Konsulentpostnummer	6500
Konsulentby	Vojens
Konsulenttelefon	73202600
Konsulent-e-mail	bm@slf.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100007544
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Ansøgning, version 1 indsendt 9. november 2017.
Version 6 indsendt juni 2020.

Matrikel 9 - Lunding, Starup

Godkendelsen er udarbejdet af:

Haderslev Kommune

Landbrugsgruppen

Sagsbehandler: **NIRAS, Hanne Quvang Jacobsen**

Sagsnummer: 17/29092

KS: Line Olsen

Kortmateriale:Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Indhold

A. Afgørelse og dispensation	6
1) Baggrund for afgørelsen	8
2) Lovgrundlag	8
3) Andre tilladelser og dispensationer	8
4) Udnyttelsesfrist	8
5) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbruksloven § 40	8
B. Vilkår for husdyrbruget	9
Generelle vilkår	9
Indretning og drift	9
Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser mv.)	9
Reststoffer og affald	11
Ressourceforbrug	11
Egenkontrol	11
C. Offentlighed og klagevejledning	12
Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse	12
Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse	12
Annoncering af afgørelse	12
Klagevejledning	13
Civilt søgsmål	14
D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	15
1) Generelt	16
2) Staldanlæg – Produktionsarealer – Anlæg til gødning	16
3) Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav	17
4) Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	20
5) Husdyrgødning	20
6) Foderopbevaring	20
7) Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter	20
8) Lugt	21
9) Støjkloder og rystelser	24
10) Støv	25
11) Lys	25
12) Fluer og skadedyr	25
13) Transport, til- og frakørsler	26

14)	Affald	26
15)	Jord, grundvand, overfladevand	27
16)	Energi	29
17)	BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi	29
18)	Samlet vurdering	30
E.	Bilag	31
	Bilag 1: Lovgrundlag.....	31
	Bilag 2: Situationsplan	32
	Bilag 3: Produktionsarealer	33
	Bilag 4: Naturvurdering.....	35
	Bilag 5: Versionshistorik.....	47

A. Afgørelse og dispensation

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b på Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev, matrikel 9 Lunding, Starup til udvidelse af produktionsareal til hestebokse i eksisterende bygninger samt etablering af en mødding på 14 m² med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Tilladt produktionsareal

- Eksisterende bygning, udvidelse af produktionsareal til 228 m² til "Heste. Dybstrøelse".
- Tilbygning mod øst, nyt produktionsareal på 132 m² til "Heste. Dybstrøelse".

Tilladt gødningsopbevaringsareal

- Etablering af ny mødding på 14 m² med dimensionerne 3,5x4 m.

Øvrige anlæg

- Ridehal på 1.500 m² med landzonetilladelse fra 20. december 2017
- Ridebane på 1.200 m² (20x60 m) med landzonetilladelse og vilkår fra 5. december 2018
- Landzonetilladelse fra 4. februar 2019 til depottilbygning på 12x12 m til et eksisterende opbevaringsrum. Depottilbygningen skulle have været anvendt til rideudstyr mv. men er ved meddelelse af denne tilladelse ikke blevet etableret.
- Fire indhegnede luftefolde og en indhegnet motionsfold
- Eksisterende vaskeplads til maskiner, 36 m²

Situationsplan med angivelse af placering ses nedenfor og fremgår af Bilag 2. Produktionsarealerne fremgår af Bilag 3.

I forbindelse med denne tilladelse, der er en udvidelse og samtidig en overgang til ny lovgivning "stiplads-modellen", ophæves den tidligere § 70 godkendelse fra 5. januar 2018 til 19 heste i et tidligere maskinhus med et produktionsareal på 199,25 m².

Dispensation

Dispensation fra afstandskrav til naboskel.

Haderslev Kommune meddeler hermed dispensation til, at afstand fra ny mødding til naboskel er mindre end 30 meter.

Afstand fra ny mødding til nærmeste naboskel er 19 meter, hvor kravet er 30 meter. Placeringen er valgt i samråd med kommunen under hensyntagen til brand samt afstand til beskyttet natur.

Afstandskravet til naboskel er begrundet i hensynet til naboernes beboelse overfor lugt, transporter, skadedyr mv. fra anlæg og stalde med dyrehold. Haderslev Kommune vurderer, at etablering af en ny mødding kan medføre en mindre risiko for disse gener. Det vurderes dog, at nabomatriklens beboelse ligger i en afstand (350 m), hvor der ikke vil opleves væsentlig gene som følge af etablering af den ny mødding.

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at dispensationen kan meddeles uden væsentlige gener for omgivelserne.

Der er den 29. oktober 2020 fortaget telefonisk høring af ejer af nabomatrikel 13a, Lunding, Starup, i forhold til afstand til den ny mødding.

Ejer har ingen indsigelser til, at afstanden (19 meter) til naboskellet er mindre end kravet på 30 meter.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrbruglovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 7 vedrørende afstand fra ny mødding til naboskel. Der stilles ikke vilkår i den forbindelse.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit C.

1) **Baggrund for afgørelsen**

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 201273 version 6 og kommunens vurderinger i kapitel D. I kapitel C ses en oversigt over versionshistorikken, og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling og ejers egne ønsker.

2) **Lovgrundlag**

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 16b og forudsætter en tilladelse af det samlede husdyrbrug.

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1261 af 29. november 2019, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget må ikke etableres, udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er tilladelses- og tilsynsmyndighed.

3) **Andre tilladelser og dispensationer**

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

4) **Udnyttelsesfrist**

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Hvis tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

5) **Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40**

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 3. november 2028.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, som er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen, men skal opfyldes alligevel.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 201273 version 6 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøtilladelsen.
2. Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbrugets produktionsareal kan udvides fra 199 m² til 360m² i den eksisterende bygning.
4. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist på bilag 2, med arealerne som vist på bilag 3.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansøgt drift							
Eksisterende bygning	628	Naturlig ventilation	3 m	(#15840) Heste. Dybstrøelse	0	228	36,3
Tilbygning mod øst	283	Naturlig ventilation	3 m	(#16983) Heste. Dybstrøelse	0	132	46,6
Sum						360	

Tabel 1: Stalde og produktioner på ejendommen Lunding Møllevej 15

Anlæg til gødning

5. Der kan etableres en ny møddingsplads på 14 m² (3,5 x 4 m). Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 2 og placeret som vist på bilag 2.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Mødding	Fast			3x7	14

Tabel 2: Opbevaring af husdyrgødning. OBS møddingens dimensioner er 3,5 x 4 meter.

Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser mv.)

Lugt

6. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

7. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse med henblik på at begrænse lugtkilderne.

Undersøgelsen skal drøftes med kommunen, og husdyrbruget skal gennemføre de nødvendige tiltag til reduktion af generne.

Støj

8. Bidraget fra landbruget med adressen Lunding Møllevej 15 til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel 3: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

9. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Fluer og skadedyr

10. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold

af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

11. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer og affald

Døde dyr

12. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Olie og diesel

13. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb så spild kan opsamles.
14. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
15. Tanke skal være sikret mod påkørsel.

Kemikalier og andre stoffer

16. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til opsamlingsbeholder skal straks opsamles.

Spildevand

17. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til opsamlingsbeholder skal straks opsamles.
18. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Ressourceforbrug

19. El, diesel- og vandforbrug skal registreres en gang om året.

Egenkontrol

Energi- og vandforbrug

20. Det årlige el-, diesel- og vandforbrug for ejendommens drift skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.

C. Offentlighed og klagevejledning

Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse

Matrikulære naboer til ejendommen blev orienteret om ansøgningen om miljøtilladelse den 26. maj 2020 med en frist på 2 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger. Ingen har ønsket udkastet til afgørelsen tilsendt.

Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse

Udkast til miljøtilladelse er ikke sendt i generel partshøring, da Haderslev Kommune vurderer, at der ikke er behov for en generel partshøring (jf. husdyrbrugloven § 56, stk 2 og forvaltningslovens § 19).

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle beboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret. Der er ingen andre berørte myndigheder og da lugtkonsekvenszonen og geneafstanden til byzone i dette projekt er 0 meter, vurderes det i forhold til naboer at være fyldestgørende med en orientering af matrikulære naboer. Dog høres matrikulær nabo (ejer af matr. 13a, Lunding, Starup), hvortil afstandskravet fra møddingspladsen ikke er overholdt, men hvor kommunen påtænker at give dispensation.

Høringen er foretaget telefonisk den 29. oktober 2020 med ejer af matr. 13a, Lunding, Starup.

Ejer af matr. 13a, Lunding, Starup har ingen indsigelser til, at der gives dispensation til afstandskravet for møddingspladsen, så møddingspladsen kan placeres 19 meter fra naboskel frem for kravet på 30 meter.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen er meddelt den 03-11-2020

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 03-11-2020

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger Lunding Nørregaard I/S, Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev
e-mail: bakkendressage@gmail.com
- Ejer af I/S, Michael Møller Flintrup, Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev
- Ejer af I/S, Søren Flintrup, Parkvej 12, 6100 Haderslev

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: SLF, konsulent Birgitte Madsen, SLF, Billundvej 3, 6500 Vojens.
e-mail: bm@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3. sal, 1208 København K
e-mail: info@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding

e-mail: sesyd@sst.dk

- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 01-12-2020..

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter Kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 91 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Line Olsen

Sagsbehandler
Haderslev Kommune

D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse og kommunens vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles miljøtilladelsen. Ansøgers beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen samt af supplerende oplysninger fra ansøger.

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på baggrund af kommunens oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Historik

I henhold til §§ 30 og 33 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning af den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden.

Nudrift

Ejendommen har en § 70 godkendelse fra 5. januar 2018 til 19 heste i et tidligere maskinhus. Det er ombygget til 19 hestebokse med staldgang, hvor der er et produktionsareal på 199,25 m².

Det vurderes, at fordeling af produktionsareal og dyretype i ansøgningen, skema 201273, viser den korrekte nudrift.

Ejendommen har landzonetilladelser til tilbygning, ridebane og ridehal.

- Landzonetilladelse fra 4. februar 2019 til depottilbygning på 12x12 m til et eksisterende opbevaringsrum. Depottilbygningen skulle have været anvendt til rideudstyr mv. men er ved meddelelse af denne tilladelse ikke blevet etableret.
- Landzonetilladelse fra 5. december 2018 med vilkår til ridebane på 1.200 m² (20x60 m).
- Landzonetilladelse fra 20. december 2017 til ridehal på 1.500 m².

8 års drift

Der har tidligere været kødkvægsbesætning på ejendommen, hvilket jf. CHR ophørte i april 2006. Dermed er tidligere tilladelser til kvæg faldet bort.

Ansøgningen, skema 201273 har regnet med 0 m² i 8 års drift, hvilket vurderes at være korrekt.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i juni 2020 modtaget version 6 af ansøgning, skema 201273, om miljøtilladelse af husdyrbruget på Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev. Version 1 af ansøgning er indsendt 9. november 2017.

Lunding Nørregaard I/S søger om at overgå til stipladsmodellen og udvidelse af produktionsareal til hestebokse i eksisterende bygninger på Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev. Der er tale om en udvidelse fra 199 m² til 360 m² fordelt på 30 hestebokse. Foruden hestebokse er bygningen indrettet med kontor, foderrum, sadelrum og opbevaringsplads. Der etableres en mødding på 14 m².

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Hestehold i staldanlæg med hestebokse er omfattet af reglerne i husdyrbrugloven, hvor etablering af nye anlæg skal vurderes i forhold til, om det er erhvervsmæssigt nødvendigt, på samme vis som i Planlovens bestemmelser.

Haderslev Kommune vurderer, at hestepension og rideskole hører naturligt hjemme i det åbne land, og at miljøtilladelse til etablering af ny møddingsplads i tilknytning til eksisterende byggeri på ejendommen samt til at udvide produktionsarealet til hestebokse i eksisterende bygninger vil understøtte en bestående virksomheds fortsatte drift. Det ansøgte vurderes ikke at være i konflikt med det generelle sigte om at modvirke spredt bebyggelse i det åbne land, da den ny mødding opføres i umiddelbar sammenhæng med den eksisterende bebyggelse på ejendommen.

1) Generelt

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Lunding Møllevej 15, 6100 Haderslev.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Lunding Nørregaard I/S ved Michael Møller Flintrup og Søren Flintrup, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

2) Staldanlæg – Produktionsarealer – Anlæg til gødning

Ansøgers beskrivelse:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ³)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansøgt drift							
Eksisterende bygning	628	Naturlig ventilation	3 m	(#15840) Heste. Dybstrøelse	0	228	36.3
Tilbygning mod øst	283	Naturlig ventilation	3 m	(#16983) Heste. Dybstrøelse	0	132	46.6
Sum						360	

Oplysninger om produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af nedenstående tabel.

Bygning	Produktionsareal og staldsystem		
	8-års drift	Tilladt nudrift (§70 2018)	Ansøgt drift
Eksisterende stald	0	199,25 m ² bokse	228 m ² bokse
Tilbygning mod øst	0	0	132 m ² bokse
Produktionsareal i alt		199,25 m² heste på strøelse	360 m² heste på strøelse

I eksisterende lade er etableret 19 bokse på i alt 199 m² samt kontor, foderrum, sadelrum og opbevaringsplads. I laden samt en tilbygning mod øst etableres nu yderligere 11 hestebokse så det samlede produktionsareal kommer op på i alt 360 m². Ansøgningen er vedlagt plantegning med indretning (produktionsareal) (viser dog ikke indretningen af de nye hestebokse) samt situationsplan med placering af bygninger.

Der er opført ridehal, udendørs ridebane samt luftefolde.

Der etableres en mødding på 14 m². Møddingens dimensioner er 3,5 x 4 meter. Der blev i første omgang søgt om en mødding på 21 m³ med dimensionerne 3 x 7 m, hvilket ikke længere er aktuelt.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Mødding	Fast			3x7	14

Haderslev Kommunes vurdering

Ansøgt drift samt nudriften og 8-årsdriften:

Den tilladte nudrift er 19 heste i hestebokse på et produktionsareal på 199,25 m² jf. § 70 godkendelse fra 5. januar 2018. Der er regnet med 0 m² i 8-års driften.

Miljøtilladelsen omfatter:

Tilladt produktionsareal

- Eksisterende bygning, udvidelse af produktionsareal til 228 m² til "Heste. Dybstrøelse".
- Tilbygning mod øst, nyt produktionsareal på 132 m² til "Heste. Dybstrøelse".

Tilladt gødningsopbevaringsareal

- Etablering af ny mødding på 14 m² med dimensionerne 3,5x4 m.

Øvrige anlæg

- Ridehal på 1.500 m² med landzonetilladelse fra 20. december 2017
- Ridebane på 1.200 m² (20x60 m) med landzonetilladelse og vilkår fra 5. december 2018
- Landzonetilladelse fra 4. februar 2019 til depottilbygning på 12x12 m til et eksisterende opbevaringsrum. Depottilbygningen skulle have været anvendt til rideudstyr mv. men er ved meddelelse af denne tilladelse ikke blevet etableret. Fire indhegnede luftefolde og en indhegnet motionsfold
- Eksisterende vaskeplads til maskiner, 36 m²

Situationsplan med angivelse af placering fremgår af Bilag 2. Produktionsarealerne fremgår af Bilag 3.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

De meddelte landzonetilladelser er fortsat gældende. Landzonetilladelsen til ridebanen indeholder følgende 3 vilkår:

- Der må ikke opsættes belysning, der kan påvirke landskabet.
- Den del af jorden, der ikke indbygges i volden skal jævnnes ud i max ½ m højde, og der må ikke fremkomme andre volde.
- I øvrigt skal projektet udføres som forudsat i ansøgningen.

Disse vilkår skal ikke overføres til denne miljøtilladelse.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

3) Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse:

Mødding placeres mindre end 30 m fra naboskel, og der søges om dispensation hertil. Placeringen er valgt i samråd med kommunen under hensyntagen til brand samt afstand til beskyttet natur.

Faste afstandskrav i henhold til husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er angivet i nedenstående tabel

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	290 m	Siøvej	50 m
Naboskel	19 m	Fra mødding til skel mod syd	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	25 m		15 m
Samlet bebyggelse i landzone	> 100 m		0 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	250 m	Starup	0 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 100 m		0 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	> 100 m		0 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	> 100 m		50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	> 100 m		25 m
Vandløb - åbent	230 m	Mod øst	15/100 m
Sø	340 m	Mod nord	15/100 m
Offentlig vej	120 m	Lunding Møllevej	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Kilder: www.husdyrgodkendelse.dk og Danmarks Miljøportal.

- Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug: 2 km mod NØ
- Natura 2000: ingen indenfor 2 km
- Områder med landskabelig værdi/ Værdifulde landskaber: Ejendommen ligger delvist indenfor bevaringsværdige landskaber
- Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: Ingen indenfor 2 km
- Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Ca 80 m nordøst for laden er der område med okkerklasse 1
- Fortidsmindelinje / Kulturhistoriske arealer: Fortidsmindelinje ca 190 m mod Ø
- Skovrejsningsområder: 180 m NØ (skovrejsning uønsket)
- Kystnærhedszonen: Ingen indenfor 1000 m
- Fredede områder: 1400 m NV
- Beskyttede naturarealer (§3): Overdrev ca. 70 m fra lade mod Ø
- Klitfredningslinje: 650 m mod N
- Skovbyggelinje: 1100 m mod SØ
- Sø- og åbeskyttelseslinje: Ingen indenfor 1000 m

- Kirkebyggelinje: 1450 m mod NV
- Beskyttede sten- og jorddiger: 500 m mod N

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen ligger i landzone. Hesteholdets anlæg er beliggende på Lunding Møllevej 15, ca. 250 m øst for byen Starup.

Afstandskrav i henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i § 6 gælder for både etableringer og udvidelser.

Produktionsarealet med stalde til hestebokse udvides fra 199 m² til 360 m² i eksisterende bygninger og der etableres ny møddingsplads syd for eksisterende ridehus.

Ejendommen er beliggende i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Afstanden til disse områder er desuden større end kravet på mindst 50 m.

Nærmeste byzone er Starup by, ca. 250 m vest for ejendommen.

Nærmeste nabobeboelse er på Siøvej i byen Starup, ca. 290 m vest for ejendommen. Afstandskravet på 50 m overholdes.

De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8 til nedenstående områder og installationer gælder ligeledes for etableringer og udvidelser.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	>25 m	Hele ejendommen
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	>50 m	Hele ejendommen
Vandløb (herunder dræn) søer	15 m	230 m 340 m	Hestebokse i stald
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	120 m	Ny mødding
Naboskel	30 m	19 m	Ny mødding
Beboelse samme ejendom	15 m	25 m	Hestebokse i stald
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	Der forefindes ingen levnedsvirksomhed indenfor 25 m.

De generelle afstandskrav i § 8 er overholdt, bortset fra afstanden fra ny mødding til naboskel

Haderslev Kommune vurderer, at der skal meddeles dispensation fra afstandskravet fra den ny mødding til naboskel. Dispensationen er indeholdt i denne miljøtilladelse. Høring i forhold til afstand til mødding er sket per telefon 29. oktober 2020. Se dispensation i afsnit A.

Det vurderes desuden, at udvidelsen ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor skovbyggelinjen eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger.

4) Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Haderslev Kommunes vurdering

Produktionsarealet med stalde til hestebokse udvides fra 199 m² til 360 m² i eksisterende bygninger og der etableres ny møddingsplads syd for eksisterende ridehus. Den ny mødding på 14 m² opføres i beton med sider på 2 meter. Opbygning af mødding er beskrevet i bilag 3.

Ejendommen ligger i landzone.

Ejendommen ligger i det åbne land, og ikke indenfor Særligt værdifulde landbrugsområder (KP17).

Ejendommen ligger delvis indenfor kommuneplanens (KP17) udpegede Bevaringsværdige landskaber (KP17). Dog ligger det ansøgte projekt om staldbygningerne til hestebokse og den nye møddingsplads udenfor Bevaringsværdige landskaber.

Ejendommen ligger ikke indenfor Større uforstyrrede landskaber (KP17).

Idet den nye møddingsplads er af begrænset størrelse og etableres i umiddelbar nærhed til den eksisterende ridehal, vurderes det ikke have væsentligt landskabelig påvirkning.

Landskabet påvirkes ikke af udvidelsen af produktionsarealet, da det sker i eksisterende bygninger.

5) Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Der produceres ikke flydende husdyrgødning på ejendommen. Der er ikke afløb fra boksene.

Ifølge normtal fra Århus Universitet producerer en årshest på 500-700 kg 5,13 tons gødning. 30 heste x 5,13 tons = 153,9 tons møg pr år, hvis indegående hele året.

Gødningen køres direkte fra boksene i container og herfra transporteres dette som 2. generations møg til enten økologiske landmænd eller biogasanlæg i nærheden.

Der etableres en mødding til klatter, der dagligt fjernes fra ridebane og folde.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16b miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

6) Foderopbevaring

Haderslev Kommunes vurdering

Der er foderrum i eksisterende staldbygning. Denne § 16b miljøtilladelse stiller ikke vilkår om opbevaring af foder eller anlæg til foder.

7) Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter

Ansøgers beskrivelse

Afstand til sårbar natur ses med udpegninger og depositionsregninger i IT ansøgningsystem.

Der er ca. 6 km til nærmeste kategori 1 natur. Dette område modtager ikke ammoniak fra ejendommen.

Der ligger et overdrev (kategori 2 natur) ca. 70 m øst for stalden. Staldens areal holder sig indenfor den tilladte værdi i forhold til naturarealet. Beregningerne i IT-systemet viser en totaldeposition på 0,9 kg. Overdrevet er besigtiget og afgrænsningen er i den forbindelse ændret. Ansøgningen er vedlagt kort over den nye afgrænsning.

Der er ingen kategori 3 områder, der modtager mere end 1 kg merdeposition.

Haderslev Kommunes vurdering

I Bilag 4 har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af ejendommen kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Naturvurdering – Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 4.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Lunding Møllevej 15
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

8) Lugt

Ansøgers beskrivelse

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Lunding Møllevej 4	0	NY	0*	0*	505,7	Ja	▼
 Sjøvej 22	0	NY	0*	0*	312,4	Ja	▼
 Lundingvej 39	0	NY	0*	0*	356,8	Ja	▼
 Lunding, Starup	0	NY	0*	0*	253,1	Ja	▼
 Starup	0	NY	0*	0*	275,7	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 0 m

Haderslev Kommunes vurdering

I ansøgningsystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I figur 2 ses it-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand (vægtet gennemsnitsafstand) for produktionen til de 3 geneområder.

Figur 2: Beregnede geneafstand og faktiske afstande til beboelser

Områdetype	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Lunding Møllevvej 4	0 meter	506 meter	Ja
Samlet bebyggelse Lundingvej 39	0 meter	357 meter	Ja
Byzone Starup	0 meter	276 meter	Ja
Starup, fremtidig byzone	0 meter	253 meter	

Geneafstanden byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo beregnes til 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Afskæringskriteriet for lugt til alle naboer er således overholdt.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt, til samlet bebyggelse og til byzone, fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen:

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

9) Støjkloder og rystelser

Ansøgers beskrivelse

Støjkilde	Placering
Ventilationsafkast	Ingen
Kompressor	Ingen
Vakuumpumpe til malkeanlæg	Ingen
Kornvalse	Ingen
Korntørring	Ingen

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke som følge af ansøgningen.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra hesteholdet med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Der anføres vilkår for tre forskellige boligtyper, ud fra miljøstyrelsens vejledende grænser. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

I vilkåret indgår, at overholdelse af støjgrænserne skal kunne dokumenteres.

Der vurderes ikke at være forhold på ejendommen, der kan give anledning til rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser

10) Støv

Ansøgers beskrivelse

Driften, herunder håndtering af foder og strøelse, medfører ikke væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af hø og halm, indlæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Nærmeste naboer til ejendommen ligger mere end 200 m væk. Dermed vurderes der ikke at være behov for at stille vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

11) Lys

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer. Belysningsforhold i forbindelse med ridebanen er reguleret i landzonetilladelsen fra 5. december 2018.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

12) Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

På møddingspladsen, vil der i varme måneder blive benyttet miljørigtig fluegift for ikke at genere omkringliggende naboer med fluer.

Haderslev Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; <http://www.dpil.dk>

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

13) Transport, til- og frakørsler

Ansøgers beskrivelse

Der er en driftsmæssig tilkørsel til ejendommen. Den deles med privaten.

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. På en ejendom som denne, hvor der tages heste ind i træning, kan dyreholdets størrelse variere. Tilladelser baseret på produktionsareal rummer fleksibilitet i dyreholdets tilladte størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00.

Haderslev Kommunes vurdering

Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold. Der er indkørsel til ejendommen fra Lunding Møllevvej.

Det vurderes, at antallet af transporter kan stige lidt, da der med udvidelsen skabes plads til flere heste.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Interne transportveje ligger ikke direkte op ad naboejendomme. Interne transporter vurderes således ikke at give anledning til gener for omkringboende.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporten i øvrigt vil ikke give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Der stilles ikke vilkår om transport.

14) Affald

Ansøgers beskrivelse

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Haderslev Kommunes vurdering

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

I affaldsregulativet er der bl.a. krav om, at spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside <https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html>

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/media/1327/forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier-endelig-juni-2015.pdf>

Læs desuden om "Affaldssortering i Landbruget" i folderen <https://www.haderslev.dk/media/1324/folder-affaldssortering-landbruget.pdf>

Kommunen henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner.

Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr, da det vurderes at være en skærpelse af de gældende regler om døde dyr, som står i bekendtgørelse nr. 558 fra 2011.

15) Jord, grundvand, overfladevand

Ansøgers beskrivelse

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	Før ændring	Efter ændring	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	Under 10.000 liter pr. år	Under 10.000 liter pr. år	8000 L opsamlingstank
Regnvand fra befæstede arealer	Under 10.000 liter pr. år	Under 10.000 liter pr. år	8000 L opsamlingstank

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Nuværende:	Efter godkendelsen
Ensilageplads	0	0
Møddingsplads	0	21
Vaskeplads, maskiner	36	36

Kloakmester laver plan for tagvand.

Haderslev Kommunes vurdering

Jord og olie

Opstilling og afmelding af eventuelle olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Der stilles vilkår om at opsamle kemikalier, hvis der skulle ske uheld med spild.

Vand

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune vilkår om at registrere vandforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne.

Tagvand – overfladevand

Der opføres ikke nye bygninger eller nye befæstede arealer, der medfører, at der skal meddeles ny spildevandstilladelse af overfladevandsafledning.

Spildevand

Det ansøgte projekt vurderes ikke at medføre ændringer i forhold til spildevand.

For at mindske risikoen for udledning af forurenende stoffer såsom foderrester, olie og gødning, stilles der vilkår om, at foder ikke må kunne udledes til jord og grundvand, om at vask af maskiner skal foregå med opsamling af vaskevandet eller på vegetation.

Eventuel vask af sprøjtemiddeludstyr skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401 fra 2018.

16) Energi

Ansøgers beskrivelse

Energi- og vandforbrug:

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
El	0	15.600 kwh pr år
Fyringsolie – stald	0	0
Dieselolie – traktor	0	800 liter pr. år
Gas	0	0
Egenproduktion af energi	0	0
Vand	0	50 L x 30 heste x 365 dage = 547,5 m3 pr. år

Haderslev Kommunes vurdering

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune i forbindelse med egenkontrol vilkår om at registrere vand-, el- og dieselforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne.

17) BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbruget har en emission på under 750 kg ammoniak.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	205	8	213
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	205	8	213
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i					
	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens Begrundelse
Rediger	205				

Haderslev Kommunes vurdering

Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunen fastsætte vilkår, der sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik BAT.

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er mindre end 750 kg NH₃-N/år, idet ammoniakemissionen er på 205 kg NH₃-N/år.

Idet ammoniakemissionen er mindre end 750 kg NH₃-N/år, er der ikke krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission, og heller ikke om andre parametre med baggrund i BAT.

18) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

E. Bilag

Bilag 1: Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. - [LBK nr 520 af 01/05/2019](#) (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug - [BEK nr 1261 af 29/11/2019](#) (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøtilladelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøtilladelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - [LBK nr 1218 af 25/11/2019](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse - [LBK 240 af 13/03/2019](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb - [LBK nr 1217 af 25/11/2019](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning - [BEK nr. 760 af 30/07/2019](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald - [BEK nr. 224 af 08/03/2019](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand - [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines - [BEK nr 1257 af 27/11/2019](#) (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter - [BEK nr 1595 af 06/12/2018](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven - [LBK nr. 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald <https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html>
- Jordforureningsloven [LBK nr 282 af 27/03/2017](#) LBK nr 282 af 27/03/2017
- Kommuneplan 2017-2029, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <http://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

Ved fremtidige ændringer af love og regler: *Se Senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3: Produktionsarealer

Stalde og produktioner

Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift **i**

Eksisterende bygning   Kildehøjde: 3 m   Ventilation: **Naturlig ventilation**   Størrelse: 628 m² **v**

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer **?** **i**

(#15840) Heste. Dybstrøelse BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 228 m ² v
Samlet produktionsareal udgør			36.3 % 228 m²

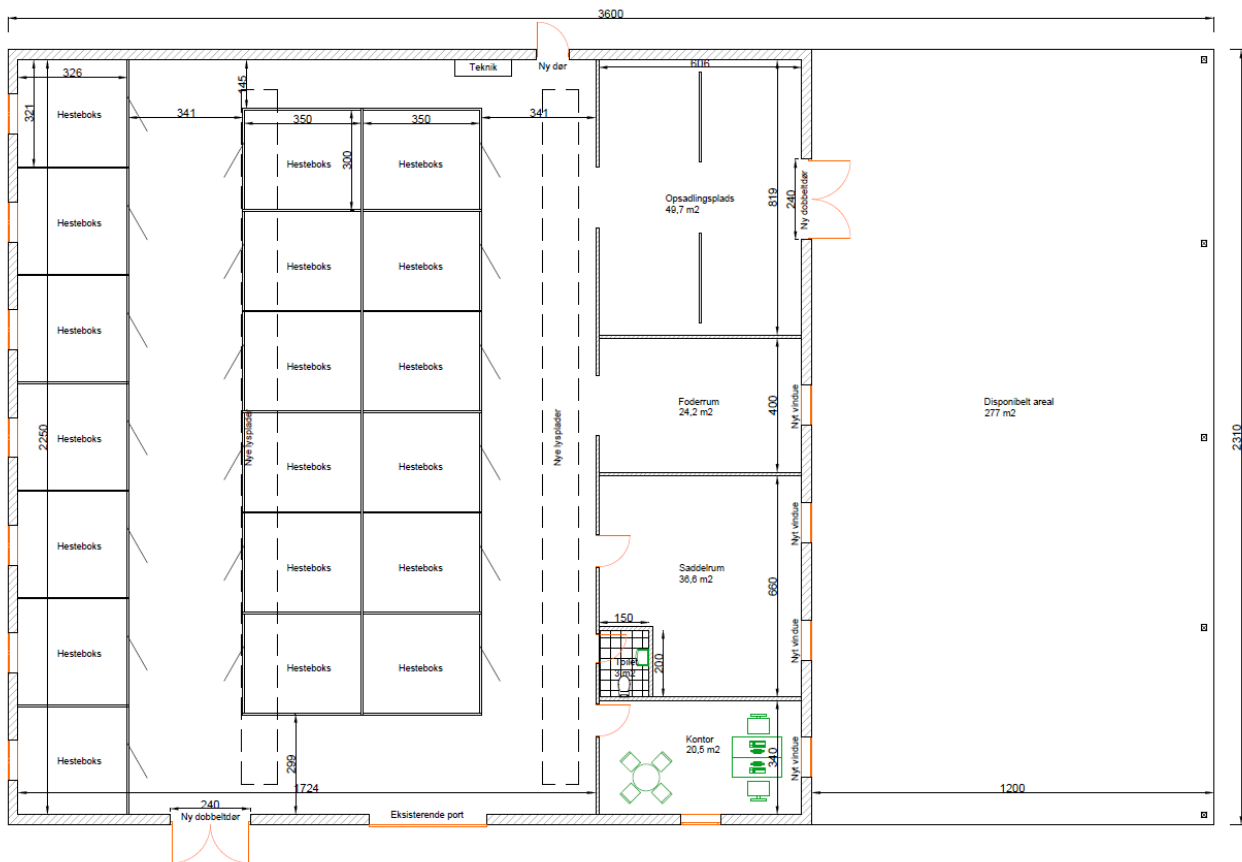
Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift **i**

Tilbygning mod øst   Kildehøjde: 3 m   Ventilation: **Naturlig ventilation**   Størrelse: 283 m² **v**

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer **?** **i**

(#16983) Heste. Dybstrøelse BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 132 m ² v
Samlet produktionsareal udgør			46.6 % 132 m²

Plantegning af stald med 19 hestebokse, der er ikke lavet plantegning for indretning af de nye 11 hestebokse

Mødding

☐ Lager benyttes ikke i ansøgt drift ?	Gødningstype: Fast	BAT-forudsætning: Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	Overfladeareal: 14 m²
Oversigt over gødningsandele ? i			
Gødningsandel	Gødningstype: Kvæg, heste, får og geder	Udgør: 14 m²	
Samlet areal af gødningsandele udgør	100.0 %		14 m²

Opbygning af møddingsplads med omtanke på naboer og natur.

- 3 m. x 7 m. beton plads med fald mod bagside.
- Beton gulv over 8.000 liter lukket opsamlingstank.
- Riste placeret med fald fra alle sider.
- 2 m. beton sider med faldende tag, så regnvand vil rende af.
- Pladsen vil KUN skulle benyttes til de daglige klatter der på i dagligdagen køres til landmand.
- Pladsen vil blive tømt hver gang der udmuges i staldene. Hver 2. – 3. uge.
- I varme måneder vil der benyttes miljørigtigt fluegift for ikke at genere omkringliggende naboer med fluer.

OBS Møddingspladsens dimensioner er 3,5 x 4 meter og ikke 3 x 7 meter.

Bilag 4: Naturvurdering

Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Lunding Møllevej 15
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

Ansøgers tekst mht. natur

Udklip fra ansøgningens version 6:

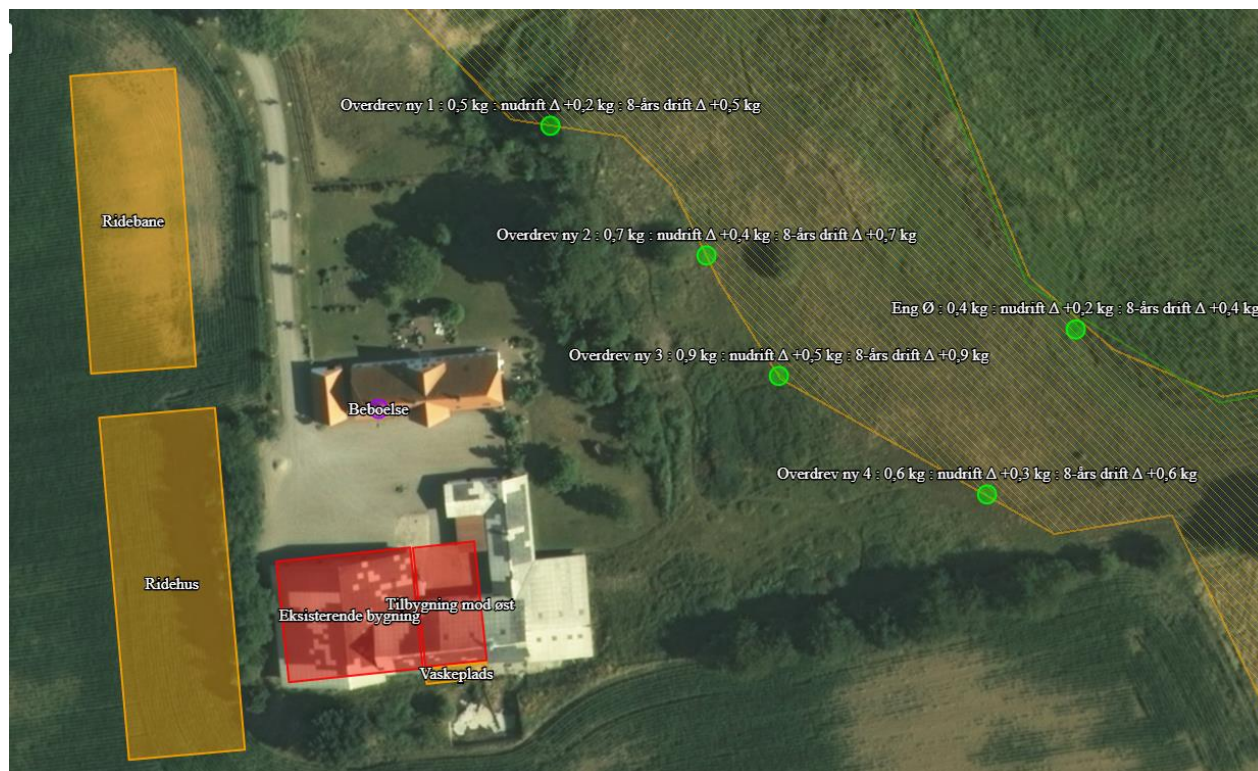
Samlet emission: **210,2** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **210,2** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **96,8** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Skov SØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,1
Skov NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1
Habitat Ø	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev ny 4	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,6	0,3	0,6
Overdrev ny 3	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,9	0,5	0,9
Overdrev ny 2	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,7	0,4	0,7
Overdrev ny 1	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,5	0,2	0,5
Eng Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,2	0,4

8.2 Afstande til naturområder og nabobebyggelser

Eng Ø - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ridehus	169
Ensilageopbevaringsanlæg	Vaskeplads	133
Staldbygning	Tilbygning mod øst	125
Gødningslager	Mødding	200

Overdrev ny 1 - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ridebane	73
Ensilageopbevaringsanlæg	Vaskeplads	106
Staldbygning	Tilbygning mod øst	83

Overdrev ny 2 - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ridehus	101
Ensilageopbevaringsanlæg	Vaskeplads	91
Staldbygning	Tilbygning mod øst	72
Gødningslager	Mødding	151

Overdrev ny 3 - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ridehus	111
Ensilageopbevaringsanlæg	Vaskeplads	80
Staldbygning	Tilbygning mod øst	68
Gødningslager	Mødding	146

Overdrev ny 4 - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ridehus	149
Ensilageopbevaringsanlæg	Vaskeplads	104
Staldbygning	Tilbygning mod øst	101
Gødningslager	Mødding	171

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter Husdyrbrugloven (kategori 1, 2 og 3 natur)

Husdyrbrugloven¹ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i BEK².

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag ab og c.

Kategori 1 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 1 er en elle- og askeskov, som findes ca. 5,9 km syd for det ansøgte projekt. Elle- og askeskoven modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at elle- og askeskoven ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som findes 68 m øst for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ifølge ansøgningen en totaldeposition af ammoniak på 0,9 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Da overdrevet modtager mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav overholdt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 3 er en potentiel ammoniakfølsom skov, som findes ca. 280 m nordøst for anlægget. Skoven modtager 0,1 kg N/ha/år i merdeposition, se ansøgers tekst. Der findes desuden en mose ca. samme sted nordøst for anlægget, som modtager samme deposition. Da overdrevet, skoven og mosen modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at naturarealernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven (§ 3 natur, som ikke er kategori 1, 2 eller 3)

Naturbeskyttelseslovens³ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge Husdyrbruglovens § 23 skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

---

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 1467 af 06/12/2018

³ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

Det nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområde, som ikke er kategoriseret natur, er en eng, som findes ca. 120 m øst for anlægget. Engen modtager ifølge ansøgningen en merdeposition af ammoniak på 0,4 kg N/ha/år fra anlægget. Se ovenstående ansøgertekst. Ifølge DMU-notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund at engens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen⁴ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge Habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- *beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- *ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag f.

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 112 Lillebælt, som omfatter habitatområde H96 og fuglebeskyttelsesområde F47. Den nærmeste del af området findes ca. 5,5 km sydøst for anlægget.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes området's udpegningsgrundlag. I bilag 22 findes en beskrivelse af Natura 2000-området samt dets udpegningsgrundlag.

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

Ifølge Danmarks indberetning til EU5 er bilag IV-padderne, som har naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune, præget af tilbagegang, og bevaringsstatus er generelt vurderet som ugunstig eller usikker. Undtagelser herfra er dog bestandene af spidssnudet frø i den vestlige del af kommunen samt bestanden af stor vandsalamander i den østlige del af kommunen, som vurderes at have gunstig bevaringsstatus. Forurening af søer udgør en trussel mod alle de nævnte arter, ligesom pesticider og næringsstoffer truer flere arter.

---

⁴ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018

⁵ EIONET, European Centre on Biological Diversity - [Speciesreport](#)

Der findes en § 3 beskyttet sø ca. 340 m nord for anlægget, hvor der er fundet bilag IV-arten løvfrø. Søen vurderes på grund af afstanden og den mere gunstige vindretning, at modtage mindre end 0,9 kg N/ha/år. Se ansøgers tekst. Ifølge DMU-notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Andre bilag IV-arter

Udover padderarter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæbelens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer og marsvin findes i Lillebælt.

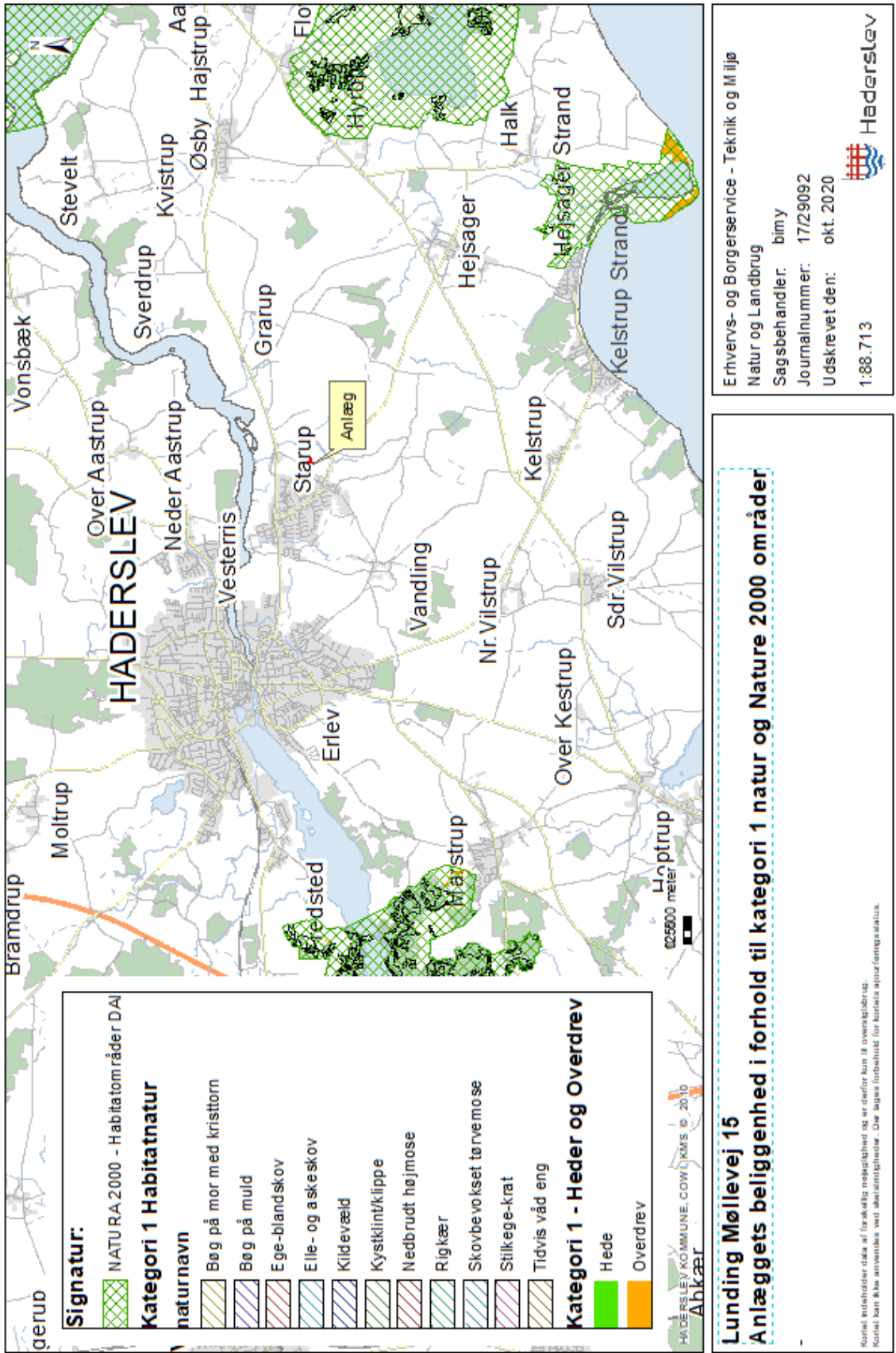
Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

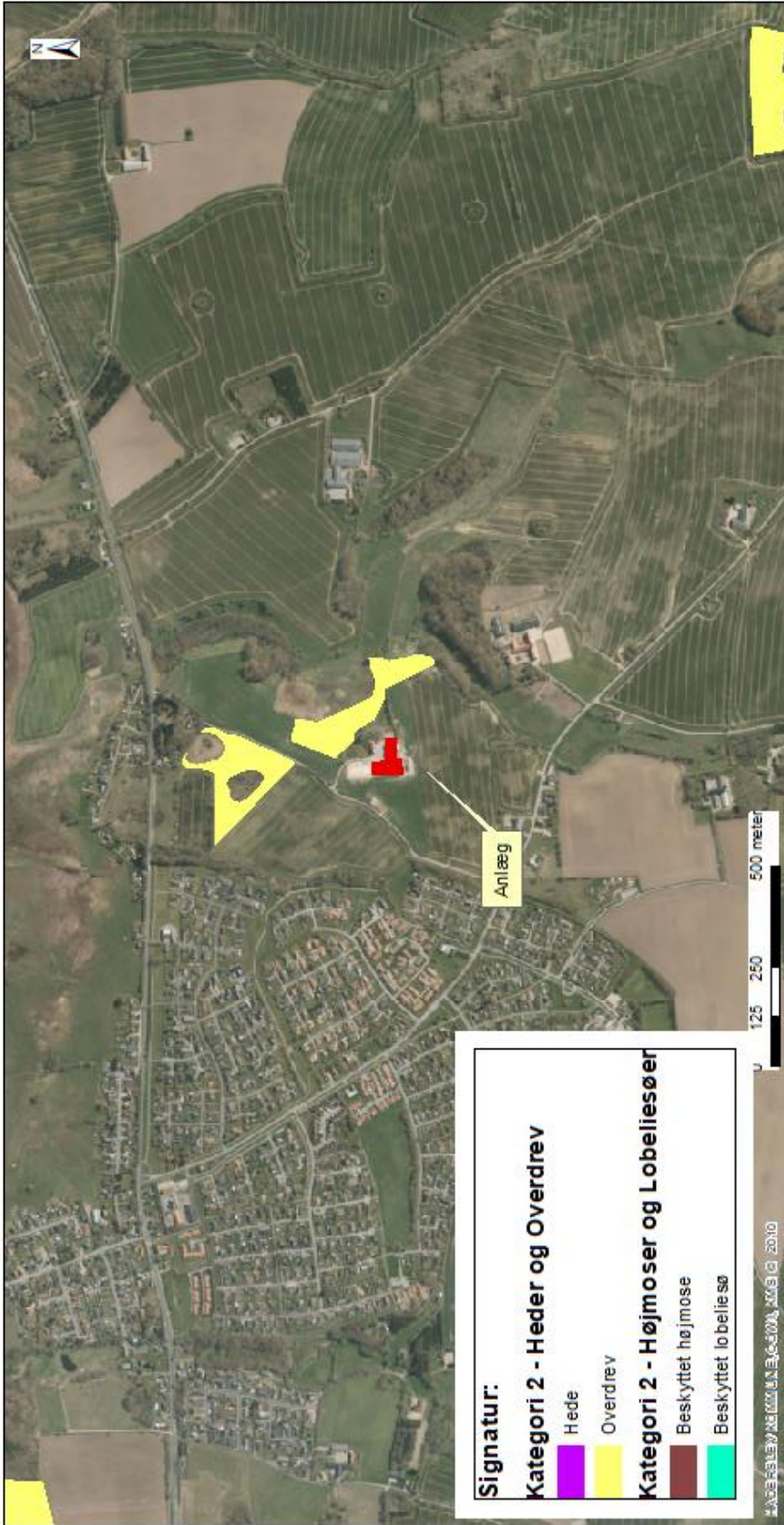
Da projektet ikke indebærer ændring på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt, som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Bilag ab – Kort over kategori 1 og kategori 2 natur ved anlæg

Signatur:

Kategori 2 - Heder og Overdrev

- Hede
- Overdrev

Kategori 2 - Højmoser og Lobeliesøer

- Beskyttet højmoser
- Beskyttet lobeliesø

Lunding Møllevej 15
Anlæggets beliggenhed i forhold til kategori 2 natur

Luftfoto 2019

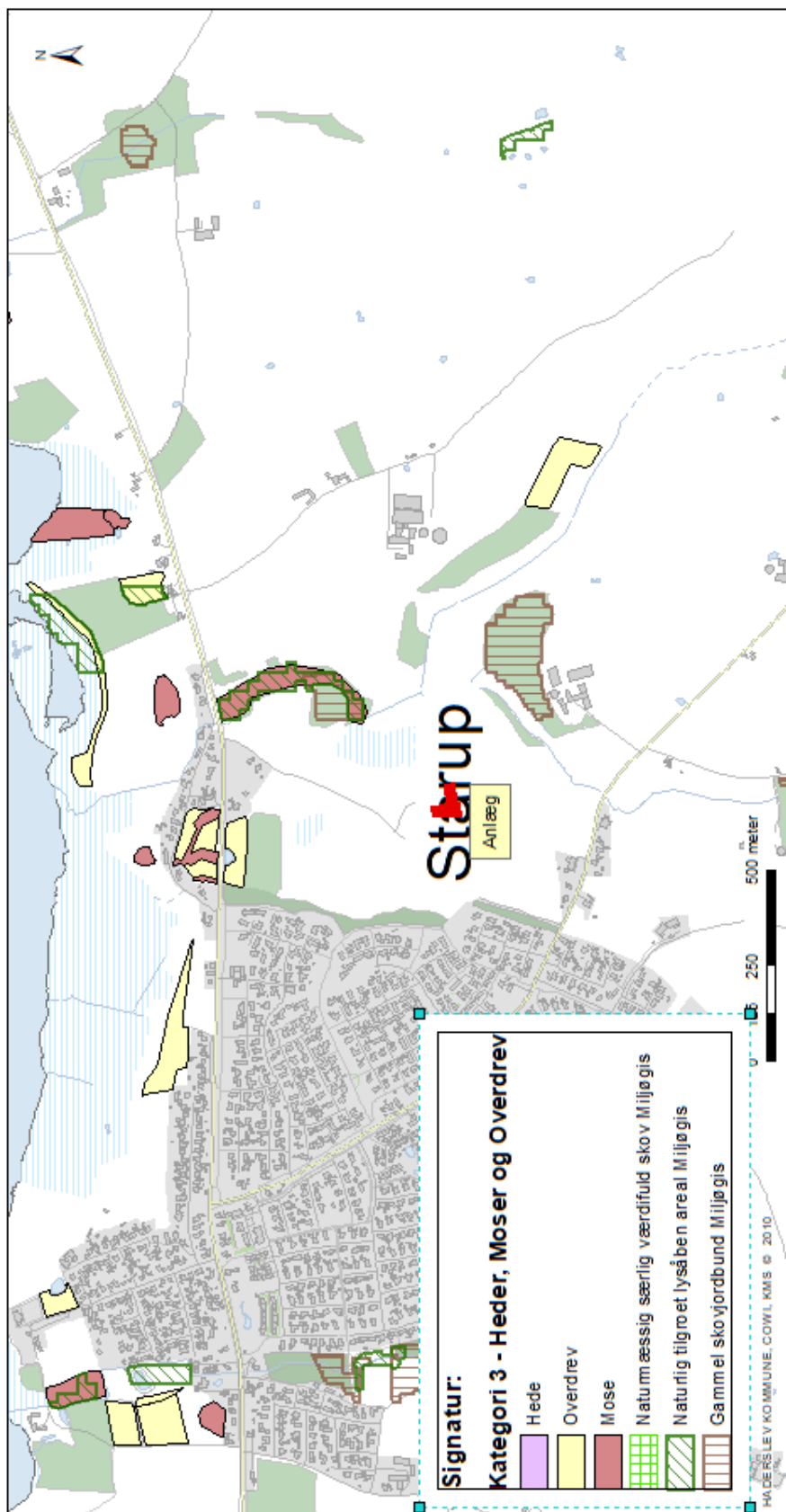
Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug. Kortet kan ikke anvendes ved skelstregninger. Der ligger forbehold for kortets ajourførselsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagshandler: bimy
 Journalnummer: 17/29092
 Udskrevet den: okt. 2020

1:13.912

Haderslev

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagsbehandler: bimy
 Journalnummer: 17/29092
 Udskrevet den: okt. 2020
 1:14.372

Høderstev

Lunding Møllevej 15
Anlæggets beliggenhed i forhold til kategori 3 beskyttet natur
 Luft foto 2020
 Naturmæssig særlig værdifuld skov og naturlig tilgroet lysåben areal og Gammel skovjordbund er potentiel ammoniakfølsom skov

Kortet indeholder data af forudsagt nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
 Kortet kan ikke anvendes ved skelafgrænsninger. Der tages forbehold for kortfejlsrapporter.

Lunding Møllevvej 15_A anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 beskyttet natur

Luf foto 2020

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og vi derfor kun til orienteringsbrug. Kortet kan ikke anvendes ved skærsnitstager. Der gives forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug

Sagsbehandler: bimy

Journalnummer: 17/29092

Udskrevet den: okt. 2020

1:14.372

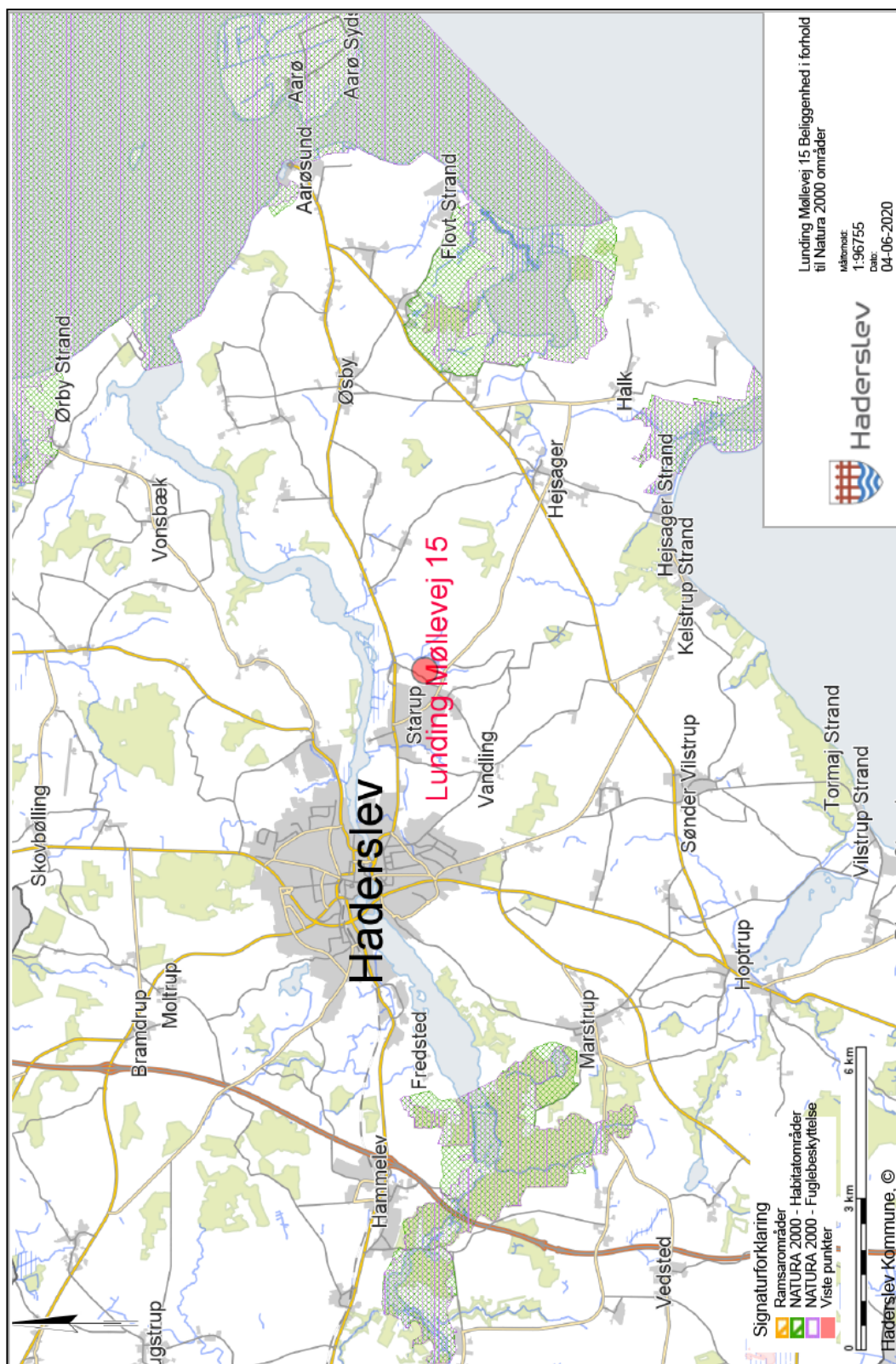

Haderslev

Bilag e - Kort over bilag IV forekomster ved anlæg

Bilag f - Kort over Natura 2000 områder i forhold til anlæg

Bilag 5: Versionshistorik

Her ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet i kronologisk rækkefølge, som det er vist i det digitale ansøgningsystem.

Ansøgning (201273) | Sagsbehandling

Sagsbehandling **Versionshistorik**

Version

2 (Ansøger)

Produktionsarealer

Ændrede

Identitet

Gammel værdi

Ny værdi

Id: 15840 (stald: Eksisterende bygning) - BatKlassifikation

Ingen valgt

Eksisterende staldafsnit

Id: 16983 (stald: Tilbygning mod vest) - BatKlassifikation

Ingen valgt

Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit

Id: 17744 (stald: Tilbygning mod syd) - BatKlassifikation

Ingen valgt

Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit

Version

3 (Ansøger)

Staldbygninger

Ændrede

Identitet

Gammel værdi

Ny værdi

Tilbygning mod vest Geometri :

Geometri ændret.

Gødningslager

Ændrede

Identitet

Gammel værdi

Ny værdi

Fast mæg køres væk Geometri :

Geometri ændret.
Center flyttet 11 m N.

Version

4 (Ansøger)

Skema

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
201273 - AnsoegerEmail		bakkendressage@gmail.com
201273 - KortBeskrivelse	*BM* Bakken Dressage. Hestestald	Udvidelse af hestestald samt etablering af mødding

Staldbygninger

Slettede

 Tilbygning mod syd - drifter (ansøgt drift, nudrift, 8 års drift), 680,0 kvm

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Tilbygning mod øst Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 1 m NV.
Tilbygning mod øst - Navn	Tilbygning mod vest	Tilbygning mod øst
Tilbygning mod øst - EksisterelkkeN	False	True
Tilbygning mod øst - Eksisterelkke8	False	True
Eksisterende bygning Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 2 m V.
Eksisterende bygning - Eksisterelkke8	False	True

Produktionsarealer

Tilføjede

 Id: 211350 (stald: Eksisterende bygning) - nudrift, "Heste. Dybstrøelse", 199,0 kvm

Slettede

 Id: 17744 (stald: Tilbygning mod syd) - ansøgt drift, "slettet", 312,0 kvm

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Id: 15840 (stald: Eksisterende bygning) - Areal	234,00	228,00
Id: 15840 (stald: Eksisterende bygning) - AntalMaanederUdenfor	8	0
Id: 16983 (stald: Tilbygning mod øst) - StaldbygningNavn	Tilbygning mod vest	Tilbygning mod øst
Id: 16983 (stald: Tilbygning mod øst) - Areal	60,00	132,00
Id: 16983 (stald: Tilbygning mod øst) - AntalMaanederUdenfor	8	0

Staldteknologi

Slettede

 Hyppig rengøring
(produktionsareal Id: 15840, stald: Eksisterende bygning) - driftstimer: 2920,00, NH₃ effekt: 0,00, lugteffekt: 0,00

 Hyppig udmugning (produktionsareal Id: 16983, stald: Tilbygning mod vest) - driftstimer: 2920,00, NH₃ effekt: 0,00, lugteffekt: 0,00

Gødningslager

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Mødding Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 35 m NØ.
Mødding - Navn	Fast mæg køres væk	Mødding
Mødding - Dimension	10x10	3x7
Mødding - BatKlassifikation	Ingen valgt	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg
Mødding - EksisterelkkeN	False	True
Mødding - Eksisterelkke8	False	True

Gødningsandel

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Gødningsandel (lager: Mødding) - GoedningslagerNavn	Fast mæg køres væk	Mødding
Gødningsandel (lager: Mødding) - Kvadratmeter	10,00	21,00

Naturpunkt

Tilføjede

- + Eng Ø - Kategori 3, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- + Overdrev ny 1 - Kategori 2, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- + Overdrev ny 2 - Kategori 2, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- + Overdrev ny 3 - Kategori 2, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- + Overdrev ny 4 - Kategori 2, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- + Habitat Ø - Kategori 1, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- + Skov NØ - Kategori 3, ruhed: Skov
- + Skov SØ - Kategori 3, ruhed: Skov

Slettede

- Eng V - Kategori 3, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- Overdrev V - Kategori 2, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning

Anmelderobjekter

Tilføjede

- + Ridehus - Driftsbygning, 1532,7 kvm

Version

5 (Ansøger)

Bebyggelser

Slettede

- (Starup) - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0)

Version

6 (Ansøger)

Gødningslager

Ændrede

Identitet

Gammel værdi

Ny værdi

Mødding Geometri :

Geometri ændret.
Center flyttet 9 m NV.

Gødningsandel

Ændrede

Identitet

Gammel værdi

Ny værdi

Gødningsandel (lager: Mødding) - Kvadratmeter

21,00

14,00

Afstandsmarkører

Tilføjede

+ Naboløs - Naboløs

Anmelderobjekter

Tilføjede

+ Ridebane - Driftsbygning, 1203,3 kvm

+ Vaskeplads - Ensilageopbevaringsanlæg, 36,0 kvm